

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประเมินด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้น การประเมินดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ อันเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ทุก ๆ ด้านอย่างจริงจัง ในขณะเดียวกันก็เป็นมาตรการเพื่อแก้ปัญหาความอ่อนด้อยของความสามารถในการเขียนสื่อความของผู้จบการศึกษาทุกระดับอีกด้วย (ปานรวี ยงยุทธวิชัย 2548: 2-3) ความสามารถในการอ่าน การคิด และการเขียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญโดยเฉพาะการเขียนเป็นการแสดงผลของการอ่าน การใช้ความคิด ผลงานการเขียนจะเป็นบทพิสูจน์ความเป็นผู้มีปัญญาอย่างแท้จริง สอดคล้องกับความต้องการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีความประสงค์ให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ และเพราะเหตุผลดังกล่าวนี้เองจึงมีการนำมาเป็นเกณฑ์อย่างหนึ่ง ในการประเมินผลการผ่านช่วงชั้นทุกช่วงชั้น เป็นเกณฑ์การประเมินทางด้านปัญญาของความเป็นปราชญ์ ส่วนเกณฑ์การผ่าน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นเกณฑ์ประเมินความเก่งในความรู้ เกณฑ์การประเมินผลผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเกณฑ์ประเมินด้านความดี และส่วนด้านความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เกณฑ์การผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั่นเอง (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา 2548)

กรมวิชาการ (2545 ก: 25-26) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1, 2 และ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียนสื่อความให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่
สถานศึกษากำหนด

การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ของ
มนุษย์ ความเจริญก้าวหน้าในทุกวัยของชีวิตเกิดจากผลการอ่านเป็นส่วนใหญ่ เพราะนอกจากจะ
เป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ แล้วยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ทั่วไปเพื่อ
ส่งเสริมความคิด สติปัญญา และความบันเทิงใจให้กับตนเอง ซึ่งในชีวิตประจำวันการอ่านมีส่วน
เข้ามาเกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก (ฉวีวรรณ พลชนะ 2532) และความเข้าใจในการอ่านก็เป็นหัวใจ
สำคัญของการอ่านเพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ก็ไม่สามารถนำ
ความรู้ ความคิดจากสิ่งที่ตนอ่านไปใช้ประโยชน์ได้ (ชวาล แพรัตนกุล 2520) สอดคล้องกับ
แนวคิดของ สุระปะนิย์ นาคทรัพย์และคณะ (2547: 41) ที่กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นที่
เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนในสังคมที่เจริญแล้ว เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์
ได้รับความรู้ ความคิด รวมทั้งความเพลิดเพลินใจ นอกจากนี้ บันลือ พลฤกษ์วัน (2529: 30)
กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน การ
อ่านช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้รอบรู้และทันต่อเหตุการณ์เพราะการอ่าน
เป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ เป็นสิ่งที่ส่งเสริมความคิดอ่านและความฉลาด
รอบรู้ ส่วน สุชุม เฉลยทรัพย์ (2530: 27) กล่าวว่า การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความ
เพลิดเพลินในยามว่าง การอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นและให้ประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้านทุกโอกาส ทั้ง
ในด้านการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ การพักผ่อนหย่อนใจ และการส่งเสริมความรู้
ความคิดของคนเราให้เพิ่มพูนขึ้น แม้หลักสูตรกลุ่มสาระภาษาไทยจะเน้นความสำคัญของการ
อ่าน แต่ที่ผ่านมามีปรากฏว่านักเรียนยังขาดประสิทธิภาพในการอ่าน ดังที่ กรมวิชาการ (2546 ข:
188) สรุปว่า ปัญหาสำคัญในการอ่านของนักเรียน คืออ่านแล้วจับใจความไม่ได้ ไม่สามารถสรุป
ประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้

นอกจากนี้ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539: 8) ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการอ่านว่า
การอ่านมีปัญหาหลายประการ คือ ตัวครูผู้สอนไม่เข้าใจวิธีการสอน นอกจากนั้นนักเรียนมีระดับ
ความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน และโรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการอ่าน
สอดคล้องกับ กิตติยวดี กลั่นเกษร (2541: 48) กล่าวไว้ว่า “ปัญหาการอ่านที่พบบ่อย 2 ประเด็น
คือ การอ่านไม่เข้าใจ และการอ่านช้าทำให้ต้องใช้เวลานานในการทำทำความเข้าใจ”

ความคิดเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของมนุษย์ ซึ่งเป็นกระบวนการทางสมองที่ตอบโต้ต่อสิ่งเร้าและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม การคิดวิเคราะห์จึงเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อให้สมองมีทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (นวลลอบ ทิมานนท์ 2545: 1) การคิดวิเคราะห์จะเกิดขึ้นได้เมื่อต้องการทำความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดความสงสัยในบางสิ่ง จึงพยายามหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมาอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การคิดวิเคราะห์ต้องใช้ความสามารถในการสังเกต ตีความ การสืบค้น การหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่ดี เพื่อค้นหาความเป็นไปของเรื่องนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความสามารถของสมองในการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง ไม่ผิดพลาด (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ 2546: 22) สอดคล้องกับแนวคิดของ เสงี่ยม ไตรรัตน์ (2546: 26) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้การคิดวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ ประเมิน และสรุปข้อมูลเพื่อให้สามารถเลือกและใช้ข้อมูลในยุควาสารที่จับวได้ได้อย่างถูกต้อง แต่จากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในส่วนของมาตรฐานผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านความสามารถของผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ มีคุณภาพระดับดีเพียงร้อยละ 11.1 ซึ่งสาเหตุสำคัญก็คือ นักเรียนอ่านหนังสือน้อยเกินไป หรือไม่ชอบอ่านหนังสือ (ปานรวี ยงยุทธวิชัย 2548: 31-33)

การเขียนเป็นการติดต่อสื่อสารที่สำคัญของมนุษย์ ดังที่ วิจิตรา แสงพลสิทธิ์ (2533) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า เป็นการสื่อสารที่สำคัญทั้งยังเป็นการถ่ายทอดทางสติปัญญาและแสดงภูมิปัญญาของมนุษย์ และศิริพร ลิ้มตระการ (2539: 30-32) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสื่อสารเช่นเดียวกับการพูด แต่มีความยุ่งยากและซับซ้อนกว่าการพูด เพราะการเขียนต้องอาศัยทั้งความรู้ ความสามารถในการเรียบเรียงข้อความและความแม่นยำในการเขียนสะกดคำ ตลอดจนเนื้อหาและรูปแบบการเขียนที่ตรงจุดประสงค์ในการสื่อสาร นอกจากนี้ วรรณิ์ โสมประยูร (2542) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสรุปได้ว่า เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมและเป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากการเรียนรู้ทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังและอ่าน ตลอดจนใช้การเขียนเป็นการประกอบอาชีพได้ด้วย กรรณิการ์ พวงเกษม (2534: 31) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า เป็นวิธีการหนึ่งที่ได้กได้แสดงออก เป็นพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับการพูด การเขียนเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความมีเหตุผลในเด็ก เป็นการแสดงออกซึ่งสุนทรียะ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นทางที่ระบายอารมณ์ เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้มีขึ้นในตัวเอง ครูควรจะต้องแนะนำให้เด็กรู้จักเขียนโดยใช้ประสบการณ์ ความ

พอใจ ตลอดจนทักษะทางภาษาในระดับของเด็กเอง และปัญหาการเขียนที่พบคือ นักเรียนเขียนไม่ได้ใจความ เขียนไม่ชัดเจน คลุมเครือ ทำให้ไม่สามารถเขียนสื่อความหมายได้ ดังที่ รัชนิ ศรีไพวรรณ (2540: 1018-1020) กล่าวถึงปัญหาการเขียนสรุปไว้ว่า นักเรียนมักลำดับความคิดไม่ได้ ทำให้เขียนวกวน อ่านไม่เข้าใจ ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียน เขียนโดยลอกเลียนแบบผู้อื่น สอดคล้องกับ กรรณิการ์ พวงเกษม (2534: 2-3 อ้างถึงใน อรทัย ชีตารักษ์ 2546: 3) กล่าวถึงปัญหาการเขียนของนักเรียนสรุปได้คือ นักเรียนเขียนลายมือไม่เรียบร้อยทำให้อ่านไม่ออก อ่านแล้วไม่สื่อความหมาย บางคนเขียนไม่ชัดเจนคลุมเครือ ซึ่งเกิดจากการอ่านจับใจความไม่ได้ จึงทำให้เขียนไม่ชัดเจน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระภาษาไทย มีหลากหลายวิธีที่จะช่วยแก้ไขและพัฒนาความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนให้มีประสิทธิภาพได้ แต่วิธีการหนึ่งที่น่าสนใจได้ผลก็คือ การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนโดยการนำนิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2526: 6) กล่าวถึงการนำนิทานมาใช้ในการพัฒนาทักษะทางภาษาให้แก่ผู้เรียนว่า “ครูสามารถใช้นิทานพื้นบ้านช่วยพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะนักเรียนที่ไม่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูด เด็กก็จะสามารถเข้าใจสนใจ และซาบซึ้ง เพราะได้เรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของตน นอกจากนี้ยังเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนภาษาไทย และยังสามารถใช้นิทานพื้นบ้านสอนให้สัมพันธ์กับการเรียนวิชาอื่นได้ด้วย” และกรมวิชาการ (2519: 35-40) กล่าวถึงความสนใจนิทานของเด็กชั้นประถมศึกษา สรุปได้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาสนใจอ่านนิทานมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ถิรนนท์ อนุวัช (2528: 81) ที่กล่าวว่า การนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นสื่อในการสอนอ่านทำให้นักเรียนได้รู้จักแง่มุมต่าง ๆ ของอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ช่วยให้นักเรียนเกิดจินตภาพในด้านการท่องเที่ยว การผจญภัย ได้พบประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ ก่อให้เกิดคุณค่าต่อผู้อ่าน และสามารถพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้อ่านได้

ในการนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นสื่อประกอบการสอนอ่านและสอนเขียนภาษาไทย ได้มีผู้ทำการวิจัย เช่น สุรพันธ์ เปรมปรีดี (2538) ได้ทำการวิจัยการใช้นิทานพื้นเมืองภาคกลางเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความคงทนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดยางชัน จังหวัดปทุมธานี ผลปรากฏว่า ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ประภา ดันติวุฒิ (2542) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกที่สร้างจากนิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

5 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์และเจตคติในการเรียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วน อรทัย ชีตารักษ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่โป่ง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนมีเจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทยในระดับค่อนข้างดี และสุพัตรา พร้อมดิษฐ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อในการอ่านจับใจความมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้นิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความเห็นต่อนิทานพื้นบ้านหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา โรงเรียนบ้านโนนระเวียง โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 24-26 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ในมาตรฐานเกี่ยวกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา (โรงเรียนบ้านโนนระเวียง 2547) พบว่า มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มีระดับคุณภาพ **ปรับปรุง** และผลการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 ในกลุ่มสาระภาษาไทย ปรากฏเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงคะแนนเฉลี่ย คะแนนร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์คุณภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง

โรงเรียน	จำนวน นักเรียน	คะแนน เฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ยคิด เป็นร้อยละ	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	จำนวนนักเรียนเป็นร้อยละ ปรับปรุง พอใช้ ดี
โรงเรียนบ้าน โนนระเวียง	54	16.07	40.19	4.99	50.55 46.29 3.70

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6, 2549

จากตารางที่ 1.1 แสดงว่าผลการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.19 แสดงว่านักเรียนมีทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และเขียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ควรได้รับการแก้ไขและพัฒนาต่อไป การประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ ก็เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่ง que ผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินให้ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับช่วงชั้นอื่น ๆ ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ดังนี้

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานก่อนเรียนและหลังเรียน

2.2 เพื่อศึกษาอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3.2 อัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย ระหว่างเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานสูงขึ้น

3.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานมีความพึงพอใจในระดับมาก

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 61 คน ซึ่งทั้งสองห้องมีลักษณะความสามารถ มีการใช้หลักสูตรเดียวกัน และมีลักษณะคล้ายคลึงกันในด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมของชุมชน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกัน โดยพิจารณาจากผลการเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบใกล้เคียงกัน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ข ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Sample Random) โดยการจับฉลาก ได้มาจำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 30 คน

4.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ใช้เวลาในการดำเนินการทดลองจำนวน 20 ชั่วโมง

4.3 ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อ ซึ่งในครั้งนี้ใช้นิทานพื้นบ้านอีสานจำนวน 10 เรื่อง

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

4.4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

การสอนภาษาไทย โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อ

4.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1) ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทาน
พื้นบ้านอีสาน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ศัพท์บางคำในความหมายและขอบเขต ดังนี้

5.1 ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการอ่านเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเข้าใจ อ่านได้อย่างรวดเร็ว สามารถจับใจความสำคัญได้ มีวิจารณ์ญาณในการอ่าน สามารถวิเคราะห์ และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์ ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่ผู้วิจัยสร้าง

5.3 ความสามารถในการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย โดยใช้ภาษาสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่ผู้วิจัยสร้าง

5.4 นิทานพื้นบ้านอีสาน หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาในท้องถิ่นภาคอีสาน เป็นเรื่องเล่าด้วยถ้อยคำร้อยแก้วธรรมดาหรือสำนวนชาวบ้านแต่ละท้องถิ่น เรื่องราวของนิทานจะมีเนื้อหาสนุกสนาน มีคติธรรมสอนใจและสอดแทรกค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมประเพณีของชาวอีสานไว้ด้วย โดยผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกนิทานพื้นบ้านที่สนุกสนาน มีคติธรรมสอนใจในทางสร้างสรรค์ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก โดยปรับใช้คำให้เหมาะสมกับระดับชั้นที่สอน

5.5 ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อ โดยวัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ดังต่อไปนี้

6.1 นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน แล้วนำทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนวิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ครูภาษาไทยได้แนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนให้กับนักเรียน

6.3 ครูผู้สอนวิชาอื่นสามารถนำแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ไปพัฒนาหรือปรับปรุงให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาที่ตนเองสอนได้